

Előfizetési árak:

Egész évre · 20 kor. — fill.
Félévre · · 10 > — >
Negyedévre · 5 > — >
Egy óra · · 1 > 70 >
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.

hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Minket nem érdekel!

Pécs, 1900. szeptember 10.

Ha a közös háztartásban valaki fertőző betegségbe esik, a modern egészségügyi intézkedések elseje a teljes elkülönítés, hogy a veszedelmes kór át ne terjedjen az egészséges háznépre is, pedig vajmi nehezen esik ez mindkét félnek, mert hisz az egymás iránti szeretettől áthatott családi érzés éppen a megpróbáltatások ilyen pillanataiban fűződik köztük a legszorosabbra; az önfeláldozó segély nyújtását a hozzátartozóktól várja első sorban a beteg és iparkodik megadni a család minden tagja, de a józan ész az elkülönítést parancsolja s ez előtt kénytelen meghajolni a szív óhajta.

Ami all egyes családokra, állnia kell a családok összességére, az államra is. Magyarország is közösségben él egy másik állammal, a mely a legveszedelmesebb fertőző kórban, az állambontó nemzetiségi lázban vergődik s mi dacára annak, hogy a magyar állam testében is föltalálhatók ennek a veszedelmes kórnak csirái, tehát a ragályozás a legkárhózasabb következményekkel járhat, az elkülönítés józan egészségügyi szabályára nem is gondolunk, sőt magunk romboljuk le azokat a korlátokat, a melyeket a közösség megteremtői éppen ilyen bajok megelőzése végett föllátni szükségesnek tartottak.

Pedig hát — Isten a tanunk — abban a közös háztartásban, melyre Ausztria és Magyarország hatvanhétben szövetkezett, egyik érdekelt felet sem lelkesíti az a kölcsönös családi érzés, az az odaadó szeretet, a mely az egyes családok tagjaira oly nehézzé teszi az elkülönítést, hanem a népeken kívül álló akarat, mely az elkülönítést azért ellenzi, nehogy az államcsalád bomlásáról regéljen a világ.

Az elkülönítés józan rendszabályát tehát mellőznünk kell s hogy ezt valamilyen mégis megokolhassuk, segítünk egy hazugsággal és azt mondjuk, hogy a közös háztartásban sinlődni társunk betegsége minket nem érinthet, mert mi immunisak vagyunk s ezért az sem érdekel, hogy mi-féle kuruzslási módokkal iparkodnak a beteget gyógyítani. Magyarországnak a Reichsrath körüli eksperimentumokban

semmi része nincs — így kiált fel egyik kormánypárti ujság — és mentsen is meg a magyarok istene attól, hogy Ausztria vergődéseiben valamiféle részünk legyen.

Elismerik ezek a kormánypárti doktorok is, hogy a dualizmus a delegációval közvetlenül összefüzte a magyar alkotmányosságot az osztrák alkotmányossággal, de ezért szerintük az osztrák válság nem fenyegeti Magyarországot, hiszen még egy egész esztendőnk van az új delegációk összeüléséig s addig minket éppen semmit sem érdekel, van-e Ausztriában alkotmányosság vagy nincsen. Mert a legújabb kormánypárti magyarázat szerint Ausztriának az a teljes alkotmányossága, a melyhez Deák Ferenc törvénye a közösügyes berendezést alapfeltétel gyanánt kötötte, nem áll egyébből, mint hogy Ausztria alkotmányos népképviselője delegációt választson, egyebekben uralkodhatik ott a legsötétebb abszolutizmus.

Arra nézve pedig teljesen nyugodtak a magyar politika vezetői, hogy delegációt fognak kapni az osztrákoktól, hisz a mostani obstruáló Reichsrath is választott delegátusokat. Igaz, hogy senki sem reméli a most feloszlatott Reichsrath helyett munkaképes birodalmi gyűlés alakulását, de hát a máról holnapra, egyik esztendőről a másikra lavirozgató intézők könnyen veszik a dolgot s azt mondják, hogy az osztrák pártok még a legvadabb obstrukcióban is fognak birni mindig azzal a minimális belátással, miszerint a delegációt a maguk alkotmányos exisztenciája érdekében megválaszszák, ez pedig nekünk éppenséggel elegendő az osztrák alkotmányosságból, mert „abba lassan bele kell törődnünk — így ír a Pesti Hirlap — hogy Ausztriában az államrendet „de jure“ alkotmányosan, „de facto“ azonban alkotmány nélkül tartják fönn.“

Nem törődnek azonban ezek a modern allamtudósok azzal sem, ha az alkotmány odaát még a papiroson, „de jure“ sem lenne föntartható, mert ugyancsak a Pesti Hirlap cikkezője szerint, ha a Reichsrathban még az a minimális belátás sem volna meg, hogy delegációt választson, Magyarországnak akkor sem lenne nehéz, sem rossz, a közösügyes intézésének más mód-

ját megtalálni a maga önállósága és a monarchikus kapcsolat sérelme nélkül.

Milyen korlátolt, malom alatti politikus volt ehhez képest Deák Ferenc, aki törvényének egyik sarkalatos alaptételének jelentette ki, hogy *Magyarország Ausztriának csak alkotmányos képviselővel lép- bet bármilyen közös viszonyokra* nézve érintkezésbe, még pedig azért, mert közösügyesket megállapítani az abszolút uralom alatt álló Ausztriával Magyarország önállóságának sérelme nélkül nem tartotta lehetségesnek.

Ezt a korlátolt fölfogást a mai politikusok már sutba lökték; nekik mindegy, akár alkotmányos népekkel szövetkeznek közösségre, akár abszolút uralkodóval, csak megmaradjanak a hatalom birtokában s azért hirdetik fünek-fának, hogy minket az osztrák népképviselőt, sőt még az osztrák alkotmány válsága sem érdekel, mert mi megalkuszunk mindennel, csak hivatalban maradhassunk.

Erzsébet királyné emlékezete.

Pécs, 1900. szept. 10.

Szeptember tizedike az év legszomorubb fordulója. Ma van két éve, hogy a geni szörnyű tragédia borzalmával lesújtotta a művelt világot s fájdalmas, mély gyászba döntötte a magyar nemzetet. S bár a letűnt idő alatt szívünknek fájdalmát, mely a magyar nemzet minden tagjával közös volt, a változhatatlanul való megnyugvás érzete váltotta fel: a lefolyt két év csak növelte megdicsőült Nagyasszonyunknak halás kegyelettel őrzött emlékezetét.

Ha visszagondolunk arra az óriási fájdalomra, mely e rettenetes csapás folytán végigrezgett minden szíven s a legmélyebb gyászba döntötte hazánkat, — még most is az a bánatos levertség uralja lelkünk, mely a közelmúltnak szörnyű eseményéből fakadva egész nemzetünknek szívét is fogva tartja.

A gyásznak éve rég letelt, de a mi gyászunk, bánatunk véget most sem ért.

A fordulónapon lelkünk mély bánatával oda száll a kriptá ajtajához s gondolatunkban visszaidézzük Öt, a kit a magyar nemzet abban a sötét éjszakában, mely a virradásnak reménye nélkül borult reája, őrzőangyalul, a kiengesztelés küldöttjeül nyert; a ki a keserűség napjaiban arany szívének szeretetével állott mellettünk s egész nemzetünkbe reményt varázsolt egy jobb jövő iránt s a ki ennek a mi hazánknak az imádatig szeretett Nagyasszonya volt.

Igen, volt . . .

Csuda olcsóság a BÉKA boltban!

Nyári és téli piquet paplan, zsebkendők, frotir és damaszt törülközők, továbbá vászon, kanavász, chiffon és grádli meglepő olcsón; szép választék selymekben és női ruhaszövetekben, új barchetek minden lehető színben és minőségben csak a BÉKA-nál kapható olcsón.

Irgalmasok-utca 10. sz. (Saját házban.)

Az ő áldásos élete olyan fényben ragyogott, mint a meteor, mely végig fut az égen s a merre megy, mindenütt fényes világosságot hint az árnyékban levőkre. Fény volt ő maga is, tündökölt s aztán eltűnt.

És ez a fény a végzet által mintha szenvedésre lett volna teremtve, mint egy második Mater dolorosának ki kellett ürítnie a szenvedések poharának utolsó cseppjeit is. S míg ő szenvedett, másokat csak boldogítani kívánt. És valóban, fejedelmi sarj nem is tett soha annyi jót az árvákkal, szegényekkel, mint ez a szentéletű királyné, a ki szívében hordozva az anyai végtelen fájdalmat, idegenben busult gyászruhába öltözötten s a merre megfordult, mindenütt mély megilletődéssel tekintettek föl reá, a ki mint koronás fő is megmaradt anyának a szó igaz értelmében.

A magyar nemzet végtelen szeretete az ő nemes alakját márványban, ércben örökíti meg s emlékezetének tiszteletére építi az örök imádás templomát, melynek minden egyes köve hirdetni fogja azt a hálás szeretetet, melylyel a hű magyar nemzet megdicsőült Nagyasszonyát körülöngte.

Az ő áldott emlékezte át fog öröklődni a legkésőbb nemzedékekre is, a míg csak magyar lesz e földön.

Ma délelőtt kilenc órakor a nagyharang mélabús zugása jelezte, hogy *Hetyey* Sámuel megyéspüspök mondja Erzsébet királynéért a rekviemet, a melyen megjelent a város összes polgári és katonai hatósága testületileg. Jelen voltak: báró *Fejérváry* Imre dr., *Tormay* Károly, *Majorossy* Imre, *Tróber* Aladár dr., *Blahkovich* István, *Boóc* Alajos, *Zsabokrszky*, *Nábrácky*, *Waniss* Sándor, *Forray* Valér, *Nagy* Jenő, *Sável* Kálmán, *Dragonescu* Döm-jén, *Opris* Péter, *Kaffka* Károly, *Saághy* Vince, *Obetkó* Dezső, *Reeh* György, *Oberhammer* Antal, *Fekete* Mihály, *Krasznay* Miklós, *Littke* József, *Záray* Károly, *Pintér* Ferenc dr., *Angyal* Pál dr., *Bors* Emil dr., *Koszits* Kamill, *Vászary* Gyula stb. stb. valamint a tisztikar a törzstisztek vezetése alatt.

Mint budapesti tudósítónk táviratozza, a fővárosban is megünnepelték a gyászos évfordulót. Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából ma az összes fővárosi középületeken gyászbölgő leng s a templomokban gyászmisék tartattak. A főistentisztelet a budavári Mátyástemplomban volt, ahol megjelentek a kormány tagjai, az egyházi, világi és katonai notabilitások. A gyászmisét *Vaszary* Kolos, hercegprímás mondta.

Bécsben a király az uralkodóház tagjaival megjelent a Hofburg plebánia-templomban tartott vigiliákon. A király később lement a kapucinusok kriptájába és imádkozott a koporsónál.

Jubileumi zarándoklat Mária-Gyűdre.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. szeptember 10.

Nem értem azokat az embereket, kik fásultan, közömbös egykedvűséggel, vagy épen kicsinyléssel szólnak mindenről, a mi a szebb, az eszményi, a hit világába tartozik.

Megnyilatkozásaik őszinteségében kételkedem, hiszen olyan félreismerhetetlen az emberi lélek égi származása! Kiolthatatlan vágygál szomjuhozva az igazságot, soha sem szűnő gyötrellemmel eped a megnyugvás, a boldogság után. S mégis a mit az exakt igazságok mondanak neki, nem elégíti ki; a mi jót elérhet, szívét nem tölti be. Kutató szeme előtt szüntelen új és új ismeretlenek szem-

hátára bontakozik ki; lelke folyton áhítja azt az örömet, a melyet még el nem ért. S ebben a sikertelen küzdelemben kimerülve, mikor izzó agygyal, dobogó szívvél visszaroskad a föld porába, bágyadt szeme irigy lemondással követi a bérci sást, mely merész szárnyakkal tör a fellegtelen, tiszta ég felé. Igen, az ég, az az elérhetetlen messzeség, a végtelen az, a mi lelkünket titokszerű sejtelmek nyugtalan-ságával izgatja szüntelen, a mi megpihenni nem engedi soha. S boldog az, ki az ellentétes problémák árja elől a hit biztos révpartjába ér el, mert titkos ihletével ez sugja meg, a miről az emberi bölcseséggel tele irt lapok nem beszélnek.

A lélek mélyén rejlő ezen türelmetlen vágyódás a végtelen után, ez üzi az embert a messze magányba, ez viszi az erdei kápolnához, ez a magas hegyormon ragyogó kereszthez; ez készíti embereket közé, kikkel együtt keresse azt a szívet-lelket csábító békét s boldogságot, melyet azonban csak hittel gazdag léleknek sejtése képes megérteni. Csak mikor a végtelen reávetette első sugarát vergődő szívünkre, csak akkor enyhül meg kínos gyöttrődése, csak akkor támad benne, mint Memnon szobrában az első napsugár, égi békét hirdető összhang. Ez a pszichológiája minden vallási cselekménynek.

S ha az élet hétköznapi forogtatásban olyannak hívó szavát hallja a csüggedő ember, kien a gyermeki ragaszkodás bizalmával csüngünk; ha olyannak példáján nyer szilárdságot és erőt lelkünknek vele született hajlama, kit oly szívesen ismerünk el elhatározásaink irányítójaul; csak természetes, hogy kedvesebben, meghatóbban simul lelkünkhöz a hit vigasztaló szava; csak természetes, hogy tartósabb az a béke, mélyebbre ható az a lelkesedés, melyet a hitből, hitünk megvallásából meritettünk.

Ebben rejlik nagy hordó-ereje a megyés püspök által vezetett zarándoklatnak.

Mielőtt a zarándoklatról beszámolnánk, igazán kedves kötelességünknek tartjuk meg-
lekezni azokról, kik a rendezés érdemének nagy terhét oly kiváló sikerrel viselték. Ezek *Erreth* János és *Spiesz* János kanonok, el-nökök és *Bitter* Illés titkár. Az ő buzgó fáradozásuk nem csak előkészítette az örökké nevezetes zarándoklatot; de rendezték is azt olyan kiváló tapintattal, a mi ritkaság. Elismerés illeti meg a pécsi rendőrséget is, mely *Vaszary* Gyula főkapitánnyal élén vigyázott a rendre s az utak meglocsolatásával a város határáig elérte azt, hogy a kifáradt zarándokserég szinte megenyhült az ut tikkasztósága után. Nagy elismeréssel kell szólnunk *Vaniss* Sándor és *Krasznay* Mihály főszolgabírókról és a pécsi és siklósi járási hatóságokról az utak rendezéseért és a rend, közbiztonság és közegészség érdekében tett kiváló intézkedéseikért.

Tudósításunk a zarándoklatról a következő:

(Az ut Gyűdre.)

A siklósi-országot mentén, ahol megszokták már a bucsujáró csoportokat, aligha láttak még s aligha is látnak valaha olyan óriási zarándok-sereget, mint a milyen pénteken vonult végig Pécsről Mária-Gyűdig. A Pécsről kiindult tömeghez az ut mentén mindenfelől csatlakoztak újabb csoportok a délvidéki községekből; Gyűdre érve a zarándokok száma elérhette a 8—10 ezret.

Szalántán déli féltizenkettőkor megpihent a bucsusok serege, kiktől a püspök, aki az egész utat gyalog tette meg, azzal vett bucsut, hogy:

— Másfélóra múlva találkozunk s folytatjuk az utat.

Aztán kocsira ülve az eszterági pusztára hajtatott, ahol ebédrel várták a püspököt és kíséretét.

Délután 1 órakor, tehát pontosan másfélóra múlva, *Hetyey* püspök a szalántai or-

szágoton volt, ott, ahol az eszterági pusztára vezető dűlőut az országutra nyílik s ahol diadalkapu állott a püspök tiszteletére. *Hetyey* püspök látván maga előtt a bucsusok nagy tömegét, megindult — ismét gyalogszerrel — a menet élén s folytatta az utat Turony felé. A püspök abban a hitben volt, hogy az egész zarándokló-sereget vezeti. A dolog azonban másképp történt.

A jól fegyelmezett tolnamegyeiek, akik az egész zarándok-uton a legszebb rendben, folyton egy csoportban maradtak, a püspök szavát meg is fogadva pontban másfél óra múlva a letelepedés után megint fölkerelkedtek s odahuzódtak az eszterági dűlőutához. A pécsi-ek és a többiek tovább élveztek a pihenést. Már jó messze jártak a tolnaiak a püspökkel seregük élén, mikor a szívesen vesztegélő nagy zöm észrevette a hibát. Alig is tudták utolérni Gyűdig az elősiető s a gyalogzarándoklás kellemetlenségeinek kitaró elviselésében valóban szép példát mutató püspököt.

(Mária-Gyűdön.)

Délután félöt óra tájban érkeztek meg Gyűdre, ahol a templomba vezető ut elején ismét diadalkapu várta a püspököt. Itt várta a menetet *Erreth* János, a rendezőbizottság elnöke is, a melléje osztott segédkezők élén. Két meleg nap-ot szenvedett át ez az elismerésre méltó csapat, melynek önfeláldozással sikerült az, ami lehetetlennek látszott, hogy abban az ember-rengetegben valamelyes rendet tudott teremteni.

A megérkezés után litánia volt a bucsujáróhely templomában s aztán a nép szerteoszlott a templom körül s a kolostorépületben elhelyezett gyóntató-székekhez, ahol estig folyt a gyónás, hangos ima és ének. *Hetyey* püspök éjjeli szálláson a siklósi ferencrendiek klastromának volt vendége.

Másnap — szombaton — megkésztereződött a bucsusok száma. Mert ekkor jött át Gyűdre a környéken levő falvak népe; sőt a Dráván túlról, meg Bácskából ezrével vonultak föl zarándokok. Pécsről szintén a reggeli órákban rándultak ki igen sokan kocsikon, hogy jelen lehessenek a püspök miséjén. Vas-
uton a reggeli vonaton, a melyet két szakaszban kellett indítani, Pécsről hatszáz utaztak Vókányig s innét ki kocsin, ki gyalogszerrel Gyűdre.

A gyűdi templom mögött, a kálvária-hegyen állítottak diszes sátrat a tabori miséhez; Pécs és a környék intelligenciája állta körül a sátrat, távolabb a nép ezrei.

Kilenc órakor a püspök az érte ment nagy papi segédlettel felvonult a sátorhoz, a hol a lilaszínű uszályos talarját misemondó ruhával cserélte föl, aztán ünnepi misébe fogott, miben *Szeifricz* István, *Spiesz* János, *Wurster* József kanonokok, *Károly* Ignác apát s rendes udvari papsága segédkeztek neki.

A mise alatt a Pécsi Dalárda *Hoffer* Károly karnagynak férfikarra irt miséjét adta elő a szerző vezetése alatt.

Istentisztelet után három helyen s három nyelven prédikációk folytak.

Hetyey püspök a *Magenheim* József apátplebános által mondott magyar szentbeszéd után teljes diszben s kíséretével együtt fölvonult a kálvária magaslatáról emelkedő hegyre, ahol a *Kiss* György által mintázott hatalmas új kereszt áll. Itt könyörgés után beszentelte a keresztet s aztán háromszor mondotta el főnhangon, a néppel együtt a »Mi Atyánk«-ot a pápáért, a királyért és hazáért s a megholt hitek lelkiüdvéért. A Pécsi Dalárda Beethovennek »Isten dicsőítése« című himnuszát énekelte el s ezzel befejeződött a keresztzentelés aktusa.

A püspök ezután levonult a gyűdi rendházba s átöltözködött.

Félelykor indultak el Gyűdről a bucsusok, akik ezuttal számban némileg megfogyatkozva jöttek haza, mert több messzevidéki bucsus sereg még a vasárnapot is ott kívánván tölteni, elmaradt a pécsiektől.

Az egész ut alatt valami különösebb baj nem esett. Néhány ájulás, muló rosszullét foglalkoztatta csak az egészségi szolgálatra is készen álló rendezőket, akik holmi kis gyomor erősítővel hamarosan segítettek is a bajon. Gyűdön is csak egy hét éves gyűdi fiúcskának gázolt át a lábán egy üres, könnyű kocsi, de az sem szenvedett komoly sérülést.

(A hazaérés.)

Szombaton már a kora esti órákban kíváncsi emberek sokasága lepte el a Széchenyi-téret és a siklósi-utcát, várva a zarándoklatnak félnyolcra jelzett megérkezését. Egy-egy csapat falusi bucsus már akkor érkezett s ezektől, mintegy előrsöktől kérdezősködtek a zarándoklat utjáról és házafele jöveteléről.

Este félhet órakor indult a helybeli plébániák híveinek nagy sokasága Troll Ferenc, vál. püspök vezetése alatt a székesegyházból, hogy a zarándoklatot kint a Höfler-gyárnál fogadják.

Közben kigyultak a siklósi-utca fellobogóztott házainak ablakaiban a fényes gyertyalángok. Igen szépen ki volt világítva a zirci rendház; a Kardos-utca kanonoki házai, a Kath. Kör palotája, Troll Ferenc vál. püspök palotája, a székesegyházi plébánia, a püspöki palota ablakai pedig fényárban usztak.

Kint a szalántai uton este hét órakor már látni lehetett, mint kigyózik le a zarándoklat óriási menete a hegyről. Az ég világos volt a lobogó fáklyák és gyertyalángoktól s harsogva közeledett a bucsusok ezreinek énekhangja a város felé.

Pont félnyolckor este zugva szólaltak meg a székesegyház harangjai, hirdelve, hogy a főpásztor vezetése alatti jubileumi zarándokmenet bazaarkezelt a székvárosba.

Az óriási menet elején az árvaházi fiúk jöttek égő gyertyákkal kezükben és a lányok, fehérbe öltözve, fejükön koszorúkkal, kezükben égő gyertyákkal. Utánuk a főgimnázium növendékei, majd a gregoriánus énekiskola és a kispapok hosszú serege következett. Ezek után jött Troll Ferenc vál. püspök, majd Szeredy József, Spiess János és Wurster Antal kanonok s maga Hetey Sámuel megyéspüspök, udvari papjai kíséretében. A főpásztor áldását osztotta az uton folyton a sorfalat álló tömegre míg a székesegyházhoz ért a menet.

A bucsusoknak ezekre menő tömege élén a helybeli plébániák hívei jöttek Károly Ignác és Magenheim József apátplébánosok s Angyán Aurél, ferencrendi gvardián vezetése alatt. Ezek után a vidékiek, kik közül különösen a Balogh József káplán vezetése alatti szegzárdiak nagy csapata tűnt ki impozáns rendjével.

Nyolc óra után tíz perccel vonult be a püspök a székesegyházba s ott a papság hálalmát intonált. Pont egynegyed kilencre az összes bucsusok beérkeztek a székesegyház előtti térre s a székesegyház harangjai ismét zugva szólaltak meg, miközben a püspök udvari papjai kíséretében kijött a székesegyházból s áldását osztva vonult a sorfalat képező nép között palotájába.

És öt perccel félkilenc előtt pár pillanat alatt üres lett a székesegyház előtti tér s a zarándokok haza, vagy éjjeli szállásaikra siettek hálát adva, hogy megtehették a magyar katolicizmus kilencszázéves jubileuma emlékére, Mária tiszteletére, ezt a sokáig emlékezetesnek megmaradó zarándoklatot főpásztoruk vezetése alatt.

Hetey Sámuel megyéspüspök kevés időre visszavonult szobáiba s azután vacsorán látta vendégül magánál Erreth Jánost, Vaszary Gyula főkapitányt — ki előtt a tapasztalt rend felett legteljesebb megelégedését fejezte ki — Bitter Illést és Szilvek Lajos dr., szentszéki ülnököt.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralékaikat mielőbbküldeni.

A pécsi kir. közjegyzői kamara közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. szept. 10.

A pécsi kir. közjegyzői kamara szombaton, folyó szeptember hó nyolcadikán, délelőtt kilenc órakor tartotta évi rendes közgyűlését, mely a kir. közjegyzői intézménynek 1875. évben történt létesítése óta a kamara huszonötödik, tehát jubiláris közgyűlése volt.

A kir. közjegyzői kamara közgyűlésén Bánffay Simon elnökle alatt megjelentek: Plihal Ferenc kanizsai, Ziegler Kálmán csáktornyai, Hagymásy Károly paksi, Visy Lajos mohácsi, Papp József bonyhádi, Nagy Ernő szigetvári, Kasza József marcali, Urszinyi Pál dárdai, Tolnay Géza siklósi és Baranyay Béla pécsi kir. közjegyzők.

A közgyűlést megelőzőleg az összes megjelent közjegyzők huszonöt év óta tartó kamarai elnökségének negyedszázados fordulója alkalmából üdvözölték Bánffay Simon kamarai elnököt s azután felolvasták a közjegyzői intézmény létesítése óta a pécsi kir. közjegyzői kamara s a hozzátartozó közjegyzőségekben előfordult változásokról szóló jelentésmelynek kinyomatását rendelte el a közgyűlés.

A jelentés szerint az alakulás évében tizenhat kir. közjegyzőség tartozott a pécsi kir. közjegyzői kamara területéhez, 1876-ban szervezték ezekhez az alsó-lendvai, tapolcai, dunaföldvári és siklósi kir. közjegyzőségeket, 1887-ben az igali, 1889-ben a sásdi, 1900-ban pedig a gyönki kir. közjegyzőségeket.

A Sümegen szervezett közjegyzőség Szücs Pál ottani kir. közjegyző elhalálása folytán megszűnván, Tapolcához csatoltatott, 1891-ben ismét felállított s így jelenleg huszonhárom közjegyzőség tartozik a pécsi kir. közjegyzői kamara területéhez.

Szervezés után 1875. évi augusztus hó 30-án tartották a pécsi kir. közjegyzői kamara területéhez tartozó közjegyzők első közgyűlésüket, mely alkalommal — ez alakuló közgyűlés lévén — Ocskay Antal, akkori kir. törvényszéki elnök elnökölt. A választás megajtése után a pécsi kir. közjegyzői kamara következőleg alakult meg: Elnök: Bánffay Simon pécsi kir. közjegyző. Kamarai rendes tagok: Plihal Ferenc nagykanizsai, Ziegler Kálmán csáktornyai, Muttnyánszky Alajos bonyhádi és Nagy Ernő szigetvári közjegyzők lettek; póttagokká pedig: Bubreg Mihály pécsi és Kerese Imre, mohácsi közjegyzők választattak meg.

A szervezéskor kinevezett tizenhat kir. közjegyző közül eddig még hat működik: Bánffay Simon pécsi, Plihal Ferenc nagykanizsai, Ziegler Kálmán csáktornyai, Nagy Ernő szigetvári, Madarász János tamásii és Hagymási Károly, paksi kir. közjegyző.

Szervezés óta a pécsi kir. közjegyzői kamara területén működő kir. közjegyzők közül elhalt hét, három pedig közjegyzői állásáról lemondott.

Eme érdekes adatokon kívül a huszonöt évről szóló jelentésben fel vannak még sorolva a különböző közjegyzőségek ügyforgalmának évenkénti számadatai s végül rövid vázlatban a közjegyzői intézménynek 1875. évtől való fejlődéstörténete.

A jelentés felolvasása után — melyet nem csekély fáradságot igénylő munkával sikabonyi dr. Angyal Béla, kir. közjegyzőhelyettes állított össze — a közgyűlés a kitűzött rövid tárgysorozat letárgyalásához fogott. — Mindenekelőtt a számvizsgálók megvizsgálták a közjegyzői kamara pénztárát, melyet a legnagyobb rendben találtak, majd felolvasták a kamarának múlt évi működéséről szóló elnöki jelentést, ezután a tisztújítás következett, mely alkalommal ujlag s a huszonöt éven át tartó sikeres és buzgó működés által megszilárdult közbizalom nyilvánulásaként, a közgyűlés a pécsi királyi közjegyzői kamara elnökéül Bánffay Simon, pécsi kir. közjegyzőt választotta meg. A pécsi kir. közjegyzői kamara

területén jelenleg három, az ujonnan szervezett gyönki, az áthelyezés folytán megüresedett dunaföldvári és az elhalálkozás folytán megüresült szegzárdi kir. közjegyzőségek vannak üresedésben, melyekre a pályázati hirdetményeket a kamara már kibocsátotta.

Hirek.

Pécs, 1900. szeptember 10.

Mária ünnepek.

(Kisasszony napja. — Mária nevenapja.)

Ökörnyál uszik a hűvösre vált levegőben. Libeg, száll-száll, mint egy finom darab pókháló. Nem éget már a napsugár. Ereje megcsappant és aransárga színe megfogyott, beleolvadt valami más színbe. A közeledő őszi lehe érzik a levegőben. Gyenge zönnéssel hullanak az elsatnyult, elhervadt falevelek.

S ilyenkor, a természet haldoklásának idején köszönt reánk két ünnep, a legszebbek, a legmagasztosabbak közül való.

Ünnepeljük azt a csodatevő szent Szűzet, aki érdemesnek találtatott arra, hogy Isten anyja legyen s aki az anyaság mártírkoszorújával a fején úgy áll még ma is előttünk, mint a szelid lemondás, a mindenbe való belenyugvás mintaképe.

Nagy az ő tisztelete Magyarországon, hiszen Mária országának vagyunk a fiai, az ő képét verték régen a pénzekre s ha őseink harcba indultak, az ő nevet vették ajkaikra, ilyenképen: Mária segits! Még a dicső emlékü szabadságharcban is Máriás zászlók alatt küzdöttek apáink a függetlenségért s a mi eredményt elértek, azt a csodatevő szent Szűznek tulajdonították.

Két ünnep folyt le most, mindkettő az ő tiszteletére. A szombati a Kisasszonynapja, a vasárnapi pedig Mária nevenapja volt. Az egyházi szokás szerint az utóbbi az előbbi követő vasárnapra esik s mivel Kisasszony napját az idén szombaton ültük meg, így történt, hogy a két revezetes ünnep egymás mellé került.

Van egy magasztos és történelmi emlék: Regnum Marianum — Mária országa. Gyönyörű az a hit, hogy Mária Magyarországot választotta ki kedves országának, mert fiának sirját oly szépen védelmezte, virágait vérevel öntözte. Nagyszerűek voltak a harcok is, melyeket Szűz-Mária-lobogók alatt vívtunk, nemcsak a hit, de a magunk nemzeti önállósága, függetlenségéért. A mióta Szent István király országát a Boldogságos Szűznek följánlotta és a magyarok Krisztus anyjában Magyarország Patrónájá-t, hazánk Nagyasszonyá-t tisztelik: őseink határtalan tisztelettel, törhetlen bizalommal viseltettek iránta. E nagy tiszteletnek egyik jele a szombati ünnepnek, Mária születése napjának elnevezése is. Ugyanis hajdan nagyon megtisztelő cím lévén a »kisasszony« elnevezés, a régi magyarok Szűz Máriát ruházták föl azzal, és különösen Mária születése napját Kisasszonynapjának nevezték el. A boldogságos Szűz születése napjának megünneplése az V. században jött szokásba. az az egész egyházra I. Sergius pápa a VII. században terjesztette ki. A magyar katolikusok mindenkor illő kegyelettel és áhítattal ülték meg »Nagyasszonyunk«-nak ezt az ünnepét.

Az idén különösen a pécsi egyházmegyére kétszeresen nevezetes volt Kisasszonynapja, mert a magyar katolicizmus kilencszázéves jubileuma emlékére maga Hetey Sámuel megyés-püspök vezette az évenként szokásos körmenetet Mária-Gyűdre. És mintha az Ég is kedvezni akart volna a nagy ünnepnek, pompás derült idő volt egész nap. Mária nevenapján, a tegnapi vasárnapon, azonban már kora reggel beborult és esett az eső s nem is derült ki az idő csak délután, komor, borongós őszi hangulatot lopván az emberek lelkebe.

*

Kisasszony napján délelőtt kilenc órakor a székesegyházban *Szeregy József* dr. mondotta ünnepi segédlettel az ünnepélyes nagymisét, a melyen a szokottnál jóval kisebb közönség vett részt, mert hisz a legnagyobb része a pécsi közönségnek Gyűdön volt a zarándoklaltal. Vasárnap Maria nevenapján pedig ugyancsak délelőtt kilenc órakor *Possgay József* kanonok celebrálta a nagy misét-fényes segédlettel. Mindkét napon a székesegyházi teljes énekkar énekelt a kóruson.

Mint érdekes eseményt, megemlíthetjük, hogy egy tolnai zarándoknő, ki áldott állapotban tette meg az utat, Gyűdre érve egészséges ujszülöttnek adott élet s úgy ő mint a csecsemő a legjobb egészségben értek haza vasárnap Tolnára.

Napirend 1900. szeptember 11-én.

Naptár: kedd, szept. 11. — Róm. kath. Já-cint. — Prot.: Teodóra. — Görög-kel. (aug. 29.) Iván. — Zsidó: Elul 17. — Nap két 5 óra 35 perckor; nyugszik 6 óra 19 perckor. — Hold két este 7 óra 15 perckor; nyugszik reggel 7 óra 30 perckor. —

Időjelzés. A központi meteorológiai intézet szerint: változó felhőzet mellett hűvös idő és helyenkint csapadék várható.

Közigazgatási bizottság ülése a vármegye-házán d. e. 9 órakor.

Megyei igazoló választmány ülése d. e. 11 órakor.

(Utóhangok Incédy temetéséhez.) Elsírattuk, eltemettük... De nem remettük el a mi fájdalomunkat, melylyel őt gyászoljuk; nem temettük el a mi keservünket, melylyel elvesztésén bánkodunk. Ugy érezzük, hogy soká, tán mindenkorra betöltetlen marad az a hely a mi szívünkben, melyet az ő kedves emléke foglalt el. Szaggatottan, mint a zokogás, de azért folyton jönnek a részvétiratok, melyek mind a jó, a kedves, a feledhetetlen Incédyt siratják.

Majláth püspök a következő sürgönyt küldte a gimnázium új igazgatójához:

»Incédy Dénes volt kedves tanáromnak, intézetünk sok éven át bölcs és buzgó vezetőjének halála fölött érzett mély részvéteket szíveskedjék társainak tolmácsolni.«

A sok távirat közül hozzuk még a következőket:

»Nagy szomorúsággal vettem hirt kedves tanárom, érdemes igazgatójuk gyászos haláláról
Kammerer Ernő.«

»A nemesszívű Incédy halála által okozott fájdalomban részt vesz a valpói kerületi papság.
Filippovics.«

»Fogadja ftdő tanári kar Incédy Dénes elhunytán érzett igaz részvéteket.
Hardy Sándor.«

»A váratlan és lesújtó gyász eset alkalmából fogadják őszinte részvéteket kifejezését.
Lutter János.«

Részvéteket fejezték ki írásban: dr. Radnay, Heintzl, Kruzslitz, Hanny Gábor pápai praelatus, Zurna tábornok, dr. Platz Bonifác főigazgató, dr. Vizaknai Antal min. osztálytanácsos, dr. Kaufmann Ernő, Szuly Aladár, Nyárády Aladár plebános, Sajosy, dr. Stark, dr. Szegő Kálmán az abbáziai szanatorium igazgató-tulajdonosa, Stenge Ferenc főszolgabíró, dr. Tóth Lajos min. osztálytanácsos, Zvonicek Alajos plebános, Anderle József plebános.

Kroller Miksa pannonhalmi perjel a következő szép levélben adott kifejezést fájdalomának:

»A felejthetetlen Incédy haláláról érkezett lesújtó hirt bánatos szívvvel fogadtam. Felejthetetlen lesz emléke előttem, mert mindazok között, akik lelkem kialakításában tényezők voltak, ő a legelső között foglalt helyet. Mint tanárom valóságos ideálom volt, a melyet, ha szemem előtt tartottam, ha követtem, mindig sikert arattam. De ideálja volt ő nemcsak a tanárnak, a paedagogusnak, hanem a szerzetesnek, a papnak is. Szerény, alázatos, tiszta

életű, anyagi lelkű férfiú volt. Tudományával világított, példájával hatott. Verus Israelita in quo dolus non fuit! Annyi téren oly sok fényes eredménnyel dicsekedhetett volna, de soha sem kereste a maga dicsőségét: »non nobis Domine, sed nomini Tuo da gloriam.« És hogy szerette a rendjét?! Szíve a rendje szívével összeforrott. Ennek minden dobbanását érezte. Örült és sirt a rendjével. »Nyugodjék békében! Az örök világosság fényeskedjék neki!«

Midőn még kérem a ft. tanár urat, kegyeskedjék őszinte részvéteket a súlyos vesztés alkalmából a ft. tanári-karnál tolmácsolni, maradtam kiváló tisztelettel Pannohalmán, 1900. szept. 8.«

(Közgyűlés a városnál.) Pécs szab. kir. város törvényhatósági bizottsága holnapután, szeptember hó 12-én délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Ő császári és apostoli királyi Felsége 70-ik születése napja alkalmából országszerte kifejezett üdvözlésként legmagasabb köszönetet kifejező királyi kézirat elolvasása. 2. Tanácsi jelentés Incédy Dénes elhunytá alkalmából tett és javasolt intézkedések tárgyalása. 3. Földmívelésügyi m. kir. Miniszteriumnak rendelete az állatorvosi közszolgálat államosításáról alkotott 1900. XVII. t. c. végrehajtása tárgyában s ezzel kapcsolatban tanácsi előterjesztés. 4. Tanácsi előterjesztés a vízvezeték-kibővítési előmunkálatokra újabb 30.000 korona hitelnek megszavazása iránt. 5. Tanácsi előterjesztés özv. Gadó Józsefné szül. Krisztián Mária tulajdonát képező, a városi erdőbe beékel 1 hold 588 □ öl terület megvétele iránt. 6. Tanácsi előterjesztés a katonai gyakorlótér északnyugoti sarkán levő 390 □-öl terület bérbeadására nézve Práger Jánossal kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 7. Közbiztonsági szabályrendelet tárgyalása. 8. Múzeum szabályrendelet tárgyalása. 9. Tanácsi előterjesztés néhai Tibiassy József 400 koronás rudolfiumi alapítványról szerkesztett alapítói oklevél megállapítása iránt. 10. Polgármesteri előterjesztés a törvényhatósági munkásokközvetítő és helyettesének kijelölése iránt. 11. Bizottsági és tanácsi javaslat Herbert János tanácsnok nyugdíjaztatása iránt. 12. Zsolnay Miklós kérelme a Pécs Dolnyi Mihályi vasúti előmunkálati engedély átutazási feltételeinek módosítása s 200.000 korona névértékű törzsrészvényeknek jegyzése iránt. 13. Burgics Tivadar állatorvosi oklevelének kihirdetése. 14. Kolozsvármegye törvényhatósági bizottságának átirata a hazai ipar védelme tárgyában a magyar törvényhozáshoz és a kereskedelmi miniszter urhoz intézett feliratának pártolása iránt.

(Kinevezések a vármegye-házán.) A főispán Reek Dezső dr., helyettes vármegyei első aljegyzőt, tb. főjegyzővé, — Lehel György, volt első aljegyzőt pedig árvaszéki ülnökké nevezte ki.

(Jegyzők közgyűlése.) Baranyavármegye összes kör és községi jegyzői folyó szeptember hó 14-én (pénteken) délelőtt kilenc órakor közgyűlést tartanak Pécsen, a vármegye közgyűlési termében.

(Katonáink itthon.) Az 52-ik gyalogezred vasárnap érkezett haza a hadgyakorlatokról Pécsre. Az ezred legénysége Budapestről a Dunagőzhajós Társaság »Hildegard« nevű uszályhajóján szombaton érkezett Mohácsra, honnan Németbólyba menetelt és ott megebédelt s éjjeli szállásra ott maradt. Németbólyból vasárnap reggel indultak el s harsogó zeneszóval jöttek be Pécsre. A 19-ik honvédgyalogezred legénysége szombaton érkezett haza a Veszprém környékén tartott dandárgyakorlatokról s honvédhuszaráink a nyáron itthon tartván gyakorlataikat, így ma már egész helyőrségünk itthon van.

(Halálozások.) Mészáros Tivadar, életének 18-ik évében, Kisszonynapján hajnalban elhunyt. Temetése tegnap délután 4

órákor volt a szigetikülvárosi temetőben. — Tihanyi Sándorné szül. Hübner Gizella életének 33-dik évében tegnap éjjel meghalt. Temetése holnap (kedden) lesz délután 5 órakor a papnövelde utca 17. számú házból a budai-külvárosi temetőben. Lelkiudveért az engesztelő misét szerdán délelőtt 9 órakor tartják a belvárosi plébániatemplomban.

(Adóhivatali kinevezések.) A m. kir. pénzügyminiszter Szommer István, csáktornyai adóhivatali II. osztályu pénztárnokot a szegedi m. kir. adóhivatalhoz I.-ső osztályu pénztárnokká, továbbá Cövek István, szarvasi adóhivatali ellenőrt, a csáktornyai adóhivatalhoz II. osztályu pénztárnokká kinevezte.

(Jövedéki tárgyalások.) Folyó hó tizenötödikén és tizenhetedikén az italmézési és illetékfogyasztási bizottság a városházán ülést tart, a mikor is az italmézési illetékeket fogják megállapítani.

(A szentmihálynap országos vásár.) A városi Tanács ma közhírré tette, hogy a folyó évi szeptember hó 24—25-ére eső Szent-Mihálynap országos marha-vásár az izraelita ünnepekkel összeesvén, a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter engedélye alapján ez évben kivételesen folyó évi október hó 1—2-án fog megtartatni.

(A Pécsi Műkedvelők Egyesülete) szeptember hó 16-án (vasárnap) a »Vigadó« nagytermében saját könyvtár-alapja javára műkedvelő színelőadással egybekötött táncestélyt rendez. Ez alkalommal előadatik az »Asszonyok Büne« című fővárosi életkép dalokkal három felvonásban. Irta: Rónaszéky Gusztáv. Rendezi: Világhy Károly, egyleti művezető. A darabban a főbb szerepeket: Dézsi Gyula, Mikoláné Sarolta asszony, Madi Mariska k. a., Világhy Károly, Grün Pál, Kováts Mariska k. a., Kocsis József, Horváth Irma k. a., Breitenbach Rezső, Jaczkó Ignác, Rosenberg Ignác, Hermann Ferenc, Jámor Anna k. a., Tóth János, Hermann Mariska k. a., Menci Rezső, Hoffer János, Tóth Sándor, Breitenbach Rezső, Hermann Mariska k. a., Halaszek Anna k. a., Béni János, Hermann Ferenc és id. Rosenberg Ignác, játsszák. Kezdeté este pont 8 órakor. Helyárak: I. ső hely 1 korona, II-ik hely 80 fillér. Állóhely 60 fillér. A zenét Korody Károly ismert népzenekeza szolgáltatja. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

(A schauburg-lippei herceg Baranyában.) György, schauburg-lippei uralkodó herceg, több heti tatózkodásra baranyamegyei birtokára, Dárdára érkezett, a hol szarvasra fog vadászni s több hivatalos ebédet fog adni.

(Új postai beosztás.) A pécsi kir. postaigazgatóság Borjád községet a németbólyi és Pócsa községet a villányi m. kir. posta- és távirtdahivatal postakézbesítési kerületből f. évi szeptember hó 11-től kezdve a ráctóttosi m. kir. posta- és távirtdahivatal forgalmi körébe kebelezte át.

(A horvát miniszter Baranyában.) Cseh Ervin, horvát miniszter a múlt héten hétfőn a délutáni vonattal Erdőd-ről Mohácsra érkezett s a vasúti állomásról egyenest Baarba hajtatott rokonának, özv. Sauska Jenőnének látogatására. A miniszter szerdán a reggeli vonattal Budapestre utazott, honnan csütörtökön este Mohácsra at ismét Baarba érkezett s ma reggel visszatért erdődi birtokára.

(Jelentés a vízről.) A Tettye forrás vizállásáról a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: Folyó hó 8-án reggel 6 órakor a tettyei víztartó telve, az ellentartóban 1110 köbméter víz volt; a hozzáfolyás 24 óra alatt 1335 köbméternek találtatott. — Folyó hó 9-én a tettyei forrás vízszolgáltató képessége 1342 köbméter volt. Folyó hó 10-én reggel a víztartók tele vannak; a tettyei forrás vízszolgáltató képessége ma 1335 köbméter.

(Lelkészmeghívás.) A rózsafai ev. ref. egyház a megüresedett lelkeszi allo-

másra egyhangulag *Csuthy* László, iványi ref. s. lelkészt hívta meg, ki a környékben mint jeles szónok ismeretes.

— (**Vizbefult dereglyés.**) *Fodor* Bálint, bogyszlói lakos, a foktői dunai malmoknál egy kavicszállító dereglyéről a Dunába esett és nyomtalanul eltűnt. Személyleírása: 64 éves, alacsony termetű, szőke, őszülő haja, sárgás őszülő bajszu, borotvált állu, napszámos. Ruházata: kender vászon pórias ing, bő gatyá, fekete kopottas bársony mellény és pórias csizmák. A kalocsai főszolgabíró a szerencsétlen ember holttestét a dunamenti községekben körözteti.

— (**Iskolatársak találkozója.**) A pécsi ciszterci főgimnáziumnak 1863 évben érettségizett növendékei ma délelőtt tartották harminchétféves találkozójukat, melyen *Jeszenszky* Ferenc, országgyűlési képviselő, Bükösdről, *Mayer* Béla dárdai ny. szolgabíró *VörösKálmán* budapesti vármegyei tisztviselő, *Kustár* Lajos csanádi plébános, *Kóbor* József dárdai ügyvéd, dr. *Erreth* Lajos pécsi közkórházi igazgató főorvos, *Benedek* Béla őrnagy Kassa, dr. *Bors* Emil pécsi jogtanár, *Driess* Lajos pécsváradai ügyvéd, *Szijjártó* János kercselegeti plébános, *Biró* Imre, abaligeti plébános és *Vértessy* Karoly zombori ügyvéd jelentek meg. Az 1863 évben érettségizett harminckilenc növendék közül tizenöt elhalt. A találkozóra egybegyűlt iskolatársak a délelőtt folyamán tisztelgtek *Szeregy* József kanonoknál, mint egykori osztályfőnöküknél, hol az üdvözlő beszédet *Jeszenszky* Ferenc, országgyűlési képviselő mondotta. Délben a »Hajó« szálloda éttermében az iskolatársak ebédre gyűltek össze, mely a legvidámabb hangulatban a délutáni órákig tartott, délután pedig a város nevezetességeit tekintették meg.

— (**Hálaadó mise.**) Megirtunk annak idején azt a könnyen végzetessé válhatott balesetet, mely városunk egy közszeretben álló polgárát *Ráth* Mátyás fakereskedőt érte, ki egy magas farakásról leesvén súlyos sérüléseket szenvedett. *Ráth* Mátyás a napokban felgyógyult betegségéből s ez alkalomból a felgyógyult fakereskedő és családja ma reggel a székesegyházban hálaadó misét mondott, melyet *Troll* Paul. Ferenc vál. püspök mondott. *Ráth* Mátyás és gyermekei ez alkalommal tiz-tiz összesen husz koronát adományoztak a szegények számára.

— (**Elveszett.**) egy fiatal, világos barna foltos vizslakutya. A megtaláló jelentkezzék e lapok kiadóhivatalában.

Művészet, irodalom.

Színészeink Mohácson.

Pécs, 1900. szeptember 10.

Még csak két hétig maradnak nálunk zárva Thália templomának ajtai, hogy aztán megnyiljanak a hat hónapig tartó időnyre, mely időt nálunk — a közönség érdeklődését tekintve — már kíváncsian várja a publikum, mert hiszen a mint reánk köszönt a lombohullató ősz, szinte vágyakozva nézünk már a Király-utcai »Magyar Nemzeti Színház« felé s valami türelmetlenkedő szórakozni vágyással várjuk a nagy kapu megnyílását.

Most Mohácson időzik özv. *Tiszay* Dezsőné szintársulata, melynek bevonulásáról s az első előadásról kiküldött tudósítónk a következőket írja:

»Özv. *Tiszay* Dezsőné szintársulata folyó hó hetedikén érkezett Mohácsra, hol ezen a napon gyűltek egybe a szélrözsa minden irányában nyaraló színészek.

Természetes, hogy gyászos, nyomott volt a hangulat, midőn a szintársulat tagjai összegyűlve, hosszú távollét után ismét szemben állottak egymással, hiszen az őket ért mély gyász, *Tiszay* Dezső halála óta most volt csak először alkalmuk részvétellel, könnyes szemekkel szorítani meg egymás kezét, mely kézzorítás nemcsak a közösen érzett mély

gyász, a vigaszt nem ismerő fájdalom kifejezése volt, hanem egyszersmind néma, de erős fogadalom arra, hogy kettőzött figyelem, kötelességtudás és buzgalommal, közös akarattal arra fognak törekedni, hogy méltán hódolnak elhunyt színigazgatójuk emlékének, hogy a szintársulat mai fejének, az elhunyt színigazgató özvegyének nagy fájdalmát enyhítsék, nehéz helyzetét tőlük telhetőleg könnyítsék.

Az első próbát megelőzőleg *Nádasy* József, a társulat művezetője, a színpadon egybegyűlt összes társulati tagokhoz beszédet intézett, melyben megható szavakban emlékezett meg arról a gyászos, fájdalmas csapásról, mely őket együttvéve és külön-külön érte forrón szeretett igazgatójuk halálával, majd a maga nevében szólott s új felelősségteljes állásában a kollegák támogatását s közös érdeküknek — a közönség elismerését elérhetni — közös akarattal való előmozdítására kérte őket. Egyetlen hangos szó sem hallatszott fel a művezető beszédének végével, de azokban a könnyektől fátyolozott szemekben benne volt annak kifejezése, hogy érzik, miszerint őket *Tiszay* Dezső halála szinte mint testvéreket a közös egyetértésre s vállvetett munkára utalta. . . . Azután megkezdtek a próbákat.

Mohács közönség közönsége igen szívélyesen fogadta a színészeket, kik ott — mig Pécsre bevonulhatnak. — biztos menhelyre találtak. A közönség színpártoló egyesülete száznyolcvan bérletről gondoskodott s ennyit biztosított is már eddig özv. *Tiszay* Dezsőnének.

Az első előadást Mohácson színészeink, — a közönség óriási érdeklődése mellett, — zsufozásig megtelt terem előtt folyó hó nyolcadikán kezdték meg, mely alkalommal a »*Kurucfurfang*« került előadásra.

Nekünk erről az előadásról nem kell bővebben megemlékeznünk, hiszen a szereplők legnagyobb részét ebben a darabban ismerjük már.

Bőzsi szerepében (nálunk özv. *Tiszay* Dezsőné játszta e szerepet) *Gergely* Gizellát a szintársulat jelenlegi népszínmű és operette énekesnőjét láttuk, kinek remek hanganyaga és temperamentumos játéka nagy tetszést keltett s zajos tapsokat aratott. Természetes, hogy a pécsi nemzeti színház valamely énekesnőjéről Mohácson véleményt mondani szinte képtelenség, mert a színházként szolgáló nagyterem rossz akusztikája végérvényes véleményadásra legkevésbé sem alkalmas.

Katicát (játszta *Lévay* Sárika) *Komlóssy* Ilonka, a társulat naivája játszotta. *Komlóssy* Ilonkával (mint azt egy ízben már megírtuk) valóban sokat nyert az igazgatónő. A fiatal naiva nemcsak tehetséges színésznő, hanem kvalitásai: csengő hangja, természetesen is gyermekded modora, bájos lénye szinte predesztinálják a naiva szerepkörére, melyet kétségtelenül nálunk is közmegelegedésre fog betölteni. *Komlóssy* Ilonka, Katica szerepében, Mohácson nem csekély tetszést s frenetikus tapsviharokat aratott.

Teljes elismeréssel kell adóznunk *Kende* Paulának is, ki jeles tagja a drámai személyzetnek s ki nem csekély tetszést aratott *Cinka* Panna rövid szerepében is.

A mi színészeink, a régiek közül *Németh* János, *Messey* Andor, *Nádasy* József, *Kosma* István, *Agh* Ilona, *Szekula* Sárika és *Delli* Lajos jeleskedtek a »*Kurucfurfang*« többi szerepeiben.

Törvénykezés

Lövöldöző szerelmes.

(Esküdtbírói tárgyalás.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. szept. 10.

Ma vette kezdetét a pécsi kir. törvényszék mint esküdtbírósnak az őszi ülészaka. Az első ügy, mely ez ülészakban tárgyalásra került, egy szerelmi dráma volt, mely lövöldözéssel kezdődött, de a melynek szereplői

ma kibékülve álltak az esküdtbírósnak előtt. A vádlott *Pájer* Pál asztalos volt, a kit *Molnár* Erzsébet ellen elkövetett szándékos emberölés bűntettének kísérlete miatt vont ma kérdőre a bíróság, melynek elnöke *Simon* József, törvényszéki bíró, szavazóbírái *Finkey* Pál és *Jobst* Béla, törvényszéki bírák voltak. A közvádát *Gyeness* József dr., kir. alügyész vitte; védő *Zöld* Sándor dr., ügyvéd volt. Jelenvoltak még *Csánk* Dezső dr., törvényszéki aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető és *Jellasich* István törvényszéki orvos.

A szabadlábban levő vádlotton és a sértetten kívül még öt tanu szerepelt a bűnpörben, melynek tárgyalása a vádlottnak az általános kérdésekre történt kihallgatásával kezdődött.

Pájer Pál vádlott született a tolnamegyei Regölyben 1860 ban. Róm, kath., asztalossegéd, vagyona nincs; nős, de felesége már hat év óta Amerikában van. A panaszos *Molnár* Erzsébettel régebben is együtt éltek, de az egy évvel ezelőtt elhagyta. Akkor történt a szerelmi dráma, hogy az elhagyatott ember lejött Pécsre s itt a nőt a nővére lakásán le akarta löni s azután magára is rálőtt. Mikor sebeikből kigyógyultak, kibékültek s most ismét együtt élnek. A vádlott előélete már többszörösen büntetett. Ezelőtt husz évvel Pécsen halált okozott súlyos testi sértésért másfél évre volt elítélve; majd Szegzárdon, mert egy ember szemét kiütötte, negyedfél évre ítéltek s ezt a büntetést a szegedi Csillagbörtönben 1899 ben töltötték.

Ezek konstatálása után a beidézett harminc esküdt névsorát olvasták fel. Megjelent huszonnyolc esküdt; távol maradtak: *Vámosher* Lipót, dárdai kereskedő és *Szekeres* József, nyugalmazott baranya-sellyei tanító.

Az esküdtek kisorsolásakor a közvádó visszavetette *Benkő* József, pécsi csizmadiát és *Fischer* Ferenc, pécsi ügyvédet; a védő senkit sem vetett vissza s így az esküdtssék a következő tagokból alakult meg:

Engesszer Miklós, aranyműves; *Marton* Mór, mészáros; *Tichy* Ödön bádogos; *Mihálovits* György háztulajdonos; ifj. *Kópic* Imre, lakatos; *Auguszt* János, asztalos; *Bencenleiter* Sándor, cukrász; *Kész* Ferenc korcsmáros *Seregély* Ferenc, ügyvéd; *Mazaly* József, háztulajdonos; *Domján* Ottmár, asztalos és *Szabó* Géza, asztalos, rendes tagok. Két póttagnak; *Kruskovics* András, kőműves és *Daempfl* Imre, fakereskedő, sorsoltattak ki. Az esküdtektől az elnök kivette ezután az esküt és felolvasta az eljárási szabályokat.

Az esküdtek meghiteltetése után a vádlott kihallgatása következett. Előadja, hogy az 1899. év folyamán Tamásiban megismerkedett *Molnár* Erzsébet nevű rovott erkölcsű leánnyal, kit a bordélyházból adósságainak, 25 frt, lefizetése után kiváltott s magához vette. Regölybe vitte s ott éltek békeességben egymással. Időközben *Pájer* Pál törvényes felesége küldött férjének egy amerikai bankót, melyen csak a számokkal kiírt 500-at tudták elolvasni (valószínűleg 500 dollár!) s ezt az új asszonyka öt frtért eladta, a miért persze *Pájer* zsörtölődni kezdett s nagyobb mérvben adta magát az ivásra, mint eddig, annál is inkább, mert *Molnár* Erzsébet kezdett vele meg gorombaskodni is.

Folyó év március hóban egyik nap *Pájer* ismét a korcsmában iddógált, a mikor is *Molnár* Erzsébet utána ment s kért tőle egy forintot listre, a mit az szó nélkül meg is adott s tovább iddógált. Mire hazament, az asszonyt nem találta otthon, mert az szó nélkül megszökött Pécsre nővérehez. *Pájer* napok mulva, elvégezvén sürgős munkáját, keresésére indult. Dombóvárrott egy kereskedő nyakába akasztott 2 frt 50 krért egy revolvert, melyet eszéágában sem volt megvenni. Majd Kaposvárra rándult át s végigkutatatta a kétesbíró házakat, persze eredménytelenül s így került Pécsre, a hol *Molnár* Márinál, Erzsébet nénjénél rá is akadt. Két napig itt együtt éltek ismét s ez idő alatt *Pájer* szüntelenül könyörgött a lányának, hogy

jőjjön vissza vele Regölybe. A leány eleitne hajlandó volt őt követni, de harmadnap *Laky Józsefné* lebeszélésére — mint vádlott állítja — kijelentette, hogy nem megy vele.

Ekkor Pájer Pál elkeseredésében előrántotta a revolvert s Molnár Erzsébetet kétszer mellbe lőtte, majd elfordulván, egyszer saját mellébe lőtt a kabátot keresztül.

A lövésekre összeszaladt a környék s ő az ajtón keresztül elmenekült, de néhány lépésnyire *Piszker József* rendőr s *Laky József* cserepes elfogták.

Most, hogy a kórházból kikerült, Molnár Erzsébettel ismét együtt él, még pedig a legjobb egyetértésben.

Molnár Erzsébet, sértett, 22 éves hajadon, elnök azon kérdésére, hogy kívánja-e a vádlott megbüntetését, nem-mel felel. Egyébként teljesen egybevágólag mondja el vádlottal az esetet minden részletében s megerősíti a vádlott azon védekezését is, hogy az akkor részeg volt. Vallomására megeskették.

Laky Józsefné tanu előadja, hogy Molnár Erzsébet ő neki panaszkodott Pájerre, a miért ő józan tanácsokat adott neki, mondván, ha gondolja, hogy nem tud Pájerrel békében megélni, ne menjen vissza hozzá, hanem álljon inkább szolgálatba, ha pedig az ellenkezőt véli, kövesse. De — mondja Lakyné — Regölybe a leány nem akart visszamenni, mert ott Pájer már mindenkinek elhíresztelte, hogy került hozzá Molnár Erzsébet s ez szégyelte magát. Ő nem heccelte a leányt, hanem csak tanácsokat adott neki s ezt sértettnek szemébe is megmondta, annak ellenvetése nélkül, a szembesítéskor. Mikor a lövések történtek, ő a szobában volt s azt mondja, hogy Pájer a szobaajtót kulccsal bezárta, a mit amaz tagad. Pájer Lakyné szerint nem volt részeg. Vallomására szintén letette az esküt.

Molnár Mária tanu az eset alkalmával szintén a szobában volt s ő szerinte nem kulccsal zárta be Pájer a szobaajtót, hanem csak rátolta a reteszt. Ő sem találta a vádlottat részegnek. Meghíttették.

Özv. *Radics Józsefné* bár a lövöldözéskor jelen volt a szobában, nem tud semmire sem felvilágosítást adni, mert megijedvén, a vas-takaréktűzhely mellé guggolt és se látott, se hallott. Annyit tud mégis mondani, hogy Pájer rászólt Lakynéra, hogy ne beszélje le Erzsit, hisz semmi köze hozzájuk. Ő is megesküdtött vallomására.

Laky József cserepes a menekülő Pajert meg akarta fogni, de ez lelövélssel fenyegette őt s így csak, mikor a rendőr átkarolta, csavarta ki kezéből a revolvert.

Piszker József rendőr fogta el a vádlottat, ki az Orsolya-utca sarkán a falnak dőlve ismételtén meg akarta löni magát. Mikor bekísérte Pajert, ez kérte, hogy lőjje agyon őt, vagy adja vissza neki a revolvert, hogy agyonlőhesse önmagát.

A vád és védbeszédek elhangzása és az esküdt bíróság marasztaló verdiktje alapján a törvényszék vádlottat a szándékos emberölés kíséretének büntette miatt *nyolc havi börtönre* ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Csődök.** *Herz és társa*, zágrábi építő-fakereskedő cég ellen a zágrábi törvényszék a csődöt elrendelte. Igénybejelentési határidő szeptember 4-dike; felszámolási hatánap szeptember 6-dika. Az eszéki törvényszék *Balogh Nep. János* valpói vegyeskereskedő ellen csődöt rendelt el. Igénybejelentési határidő aug. 31-dike; felszámolási hatánap szept. 6 dika. Végül *Schlemin Antal*, vukovári kereskedő ellen is csődöt rendeltek el. Igénybejelentési határidő szept. 3.; felszámolási hatánap október 2-dika.

A pécsi kir. törvényszék elrendelte a csődöt *Varga Ferenc* hentes, volt pécsi, jelenleg mohácsi lakos ellen. Csődbiztos *Makara Iván*, törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. *Kelemen Mózes*, pécsi, helyettese dr. *Deutsch Zsigmond*, szintén pécsi ügyvéd. Igénybejelen-

tési határidő október 13-ika; felszámolási hatánap október 18-ika. A törvényszék ugyan-csak csődöt rendelt el *Taplós Ferenc*, pécsi sertéskereskedő ellen is. Csődbiztos *Makara Iván*, törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. *Németh Arthur*, pécsi ügyvéd; helyettese dr. *Deutsch Zsigmond*, szintén pécsi ügyvéd. Igénybejelentési határidő október 10-ike; felszámolási hatánap október 15-ike.

A pécsi kir. törvényszék, mint csődbíróság közhirre teszi, hogy *Reif Károly* és fia cég, valamint a *cégtagok* ellen a csődöt elrendelte; csődbiztosnak *Göbel Gyula* törvényszéki bírót, tömeggondnoknak *Geller Samu* drt, helyettesül pedig *Németh Arthur* dr. ügyvédek nevezte ki. Igénybejelentési határidőül folyó évi november hó 10. Felszámolási hatánapul pedig december hó 3-ik napja tüzetelt ki.

T a n ü g y.

)(**Uj óvónő.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kubaskó Malvin*, okleveles kisedővónót, a döbröközi állami kisedővodához kisedővónóvé kinevezte.

)(**A jogliceum Veni Sancteja.** Tegnap délelőtt kilenc órakor *Szeregy József* dr. apát-kanonok, a pécsi püspöki jogliceum rektora, fényes segédlettel ünnepélyes Veni Sanctét celebrált a joghallgatók részére. A jogtanárokon és a joghallgatókon kívül igen sokan voltak jelen az ünnepélyes nagy misén, melylyel a joghallgatók részére is megkezdődött hivatalosan az iskolai év. A Veni Sancte alatt a székesegyházi karénekesek a Hölzl-téle misét adták elő instrumentumokkal kísérve. A mai nappal pedig a szeptemberi vizsgálatok kezdődtek meg a jogliceumon.

)(**A női kereskedelmi tanfolyam** 1900/901 iskolai évére i. hó 11. és 12. napjain történnek meg a beiratások; később jelentkezők nem vétetnek fel. A beiratás a községi polgári leányiskola igazgatójánál az iskola épületében (Mária-utca 4. sz.) történik.

Közgazdaság.

Szarvasmarha-szemle Siklóson.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. szept. 10.

A Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület tegnap Siklóson a rendes vásártéren díjazással egybekötött szarvasmarha szemlét tartott, mely alkalommal a kedvezőtlen idő dacára is módjában volt a gazdaközönségnek és a közgazdaságunk iránt érdeklődőknek meggyőződni arról, hogy dacára már Baranyamegye számos községében is tenyésztett külföldi szarvasmarháknak, még mindig elég szép számban tenyésztik a külföldieknél jóval erősebb, kitartóbb és a viszonyoknak jobban megfelelő magyar szarvasmarhákat, melyekből néhány igen szép példány került felhajtásra.

A gazdasági egyesület szarvasmarha szemléjén, mint hatósági kiküldöttek és bíráló bizottsági tagok megjelentek: a vármegye képviselőjében *Tormay Károly* alispán, a siklósi járás képviselőjében *Krasznay Mihály* főszolgabíró és dr. *Fenicy Ignác* szolgabíró; a szent lőrinci járás képviselőjében *Horváth István* főszolgabíró, Siklós város képviselőjében *Henfner Lajos* községi jegyző, a baranyavármegyei gazdasági egyesület részéről *Jakabfy Imre* közigazdasági felügyelő, *Ország Lajos* egyesületi elnök, *Vörös Mihály* egyesületi titkár, továbbá *Mándy Béla*, ifj. *Driess Lajos*, *Miksik Ákos*, állami főállatorvos, *Novák Péter*, *Meszlényi János* és *Belicsek Gyula*.

Délelőtti kilenc órakor ért véget a felhajtás, melynek folyamán háromszáz darab szarvasmarha, ezek között egyszázhetven tén, huszonöt bika és százöt darab üsző került felhajtásra.

A bírálatok megkezdése előtt az egyes

biráló bizottságok következőleg alakulnak meg: I. A tehének csoportjára: *Ország Lajos*, *Jakabfy Imre*, *Novák Péter*, *Vörös Mihály* és *Biró Imre*; II. Az üszők csoportjára: *Mándy Béla*, *Miksik Ákos*, ifj. *Driess Lajos* és *Meszlényi János*. III. A bikák csoportjára: *Sey László*, *Belicsek Gyula* és *Ambrus József*.

Haragos felhőköl alázuhanó záporosokban kezdték meg a felhajtott szarvasmarhák bírálatát, mi délutáni egy óráig tartott s azután következett a díj kiosztás.

A felhajtott tehének után díjazva lettek:

Mátyás József Kisasszonyfa 80 kor. (egyesületi díj.) és 20 kor (Siklós község díja) özv. *Kaszap Józsefné* Nagy Tótfalu 70 kor. *Kósa Lenke* Nagy Tótfalu 60 kor. *Dani József* Aderjás 50 kor. (egyesületi díj.) *Pelencei János* Besence 50 kor. (egyesületi díj.) *Nagy István* Besence 40 kor. *Baka Ferenc* Siklós 40 kor. *Biró M. József* Szaporca 30 kor. *Ágoston József* Gyúd 30 kor. *Kásádi József* Kovácsida 30 kor. *Dombi Vince* Nagy Tótfalu 20 kor. *Szabó István* Nagy Tótfalu 20 kor. *Kozma József* Aderjás 20 kor. *Szabó József* Nagy Tótfalu 10 kor. *Ambrus János* Nagy Harsány 10 kor. *Dani Ferenc* Aderjás 10 kor. *Padusa Ferenc* Harkány 10 kor. *Vida József* Haraszi egy darab szénavágó. *Tóka Imre*, Szent Diénes 5 kor. *Tarr József*, Tésenfa egy kukorica morzsoló. *Geri József* Rád 5 kor. *Mátyás József* Kisasszonyfa 5 kor. *Szabó Sándor* Siklós 5 kor. *Bertók János* Kis-Szent-Márton 5 kor. *Varga János* Kémes 5 kor. *Bertók János* Szava 3 drb. kasza. *Pandur János* Kémes 2 drb. vasvilla.

Üszök után díjazva lettek: *Pulló Dénes* Szent Diénes 60 kor. *Szunni János* Besence 50 kor. *Kis Futó József* Besence 40 kor. özv. *Póka Imréné* Szent Diénes 35 kor. *Dani János* Piski 30 kor. *Pancsó József* Rád 25 kor. *Kisváji József* Szaporca 20 kor. *Futó János* Besence 20 kor. *N. Kovács Ferenc* Kis Harsány 15 kor. *Bonnyár Péter* Aderjás 15 kor. *Döme Péter* Kis Szent Márton 10 kor. *Kovacsics József* pécsi lakos remek szarvasmarha kollekciónak az egyesület díszoklevéllel tüntette ki.

Bikák után a következő községi bikaápolók kaptak jutalmat: a nagyharsányi, gordisai, kis harsányi, siklósi és kémesi bikaápolók Siklós város díjából, a nagy tótfalui, csehi-i, besencei, drávaszabolcsi és kis szent mártoni bikakezelők az e célra kitűzött állami díjból.

A díjak kiosztása után ötven terítékű bankett volt, melyen az első felköszöntőt *Tormay Károly* alispán a szarvasmarhakiállítást rendező gazdasági egyesület s annak elnökére *Ország Lajosra* mondotta, a második felköszöntőt *Ország Lajos*, a gazdasági egyesület elnöke mondotta, ki *Darányi Ignác* földmivelésügyi miniszterre emelte poharát s egyben indítványozta, hogy a gazdasági egyesület a tegnapi díjazással egybekötött szemle alkalmával üdvözlő sürgönyt küldjön a földmivelésügyi miniszternek. Emez egyhangulag s lelkes éljenzéssel elfogadott indítvány után a baranyavármegyei gazdasági egyesület következő tartalmu sürgönyt küldötte *Darányi Ignác* miniszternek:

»A ma Siklóson megtartott magyarfajú szarvasmarha szemle alkalmából egybegyűlt gazdaközönség Nagyméltóságodat üdvözölve a magyar megzögződék érdekeinek mindenkori támogatásáért őszinte köszönetét tolmácsolja.

Ország Lajos
egyesületi elnök.

Azután *Henfner Lajos* siklósi jegyző mondott toasztot a vármegye vezető férfai: báró *Fejérváry Imre* főispán és *Tormay Károly* alispánra, végül pedig *Biró Imre* abaligeti plébános *Krasznay Mihály* siklósi járási főszolgabíróra és *Henfner Lajos* siklósi jegyzőre emelte poharát.

A bankett a legjobb hangulatban, vidám

zeneszo mellett a késő délutáni órákig tartott.

A szarvasmarhaszemlélet rendező gazdasági egyesület, a segélyt és támogatást nyújtó államon kívül, a tegnapi díjazással egybekötött szemle sikerében nem csekély érdeme van Siklós városának is, mely buzgalommal kövefett el minden lehetőt, hogy a gazdasági egyesület fáradozását siker koronázza. Elismerés illeti meg Siklós város közönségét is, mely szintén hozzájárult a város által kitűzött díjak szaporításához, a mennyiben Heufner Lajos jegyző felkérésére *Pintér Dezső*, *Biriscs Alajos*, *Igert Alajos* és *Budimác Antal* siklói vaskereskedők készségesen ajándékoztak a kitűzött célra a gazdaközönségnek hasznos számközből álló díj-tárgyakat,

A mi a tegnapi szarvasmarhaszemlélet általában illeti, elmondhatjuk, hogy a baranyavármegyei gazdasági egyesület fáradozását siker koronázta, különösen, ha tekintetbe vesszük a nagyon is kedvezőtlen időjárást, a folytonos esőzést, melynek dacára is lényegesen mondható a felhajtás, tehát a gazdaközönség érdeklődése és törekvése is, míg a kiosztott számos díjból — melyek különben csak újabb szorgalomra buzdítják a gazdákat, alkalom volt meggyőződhetni arról is, hogy gazdáink tudatában vannak a magyar szarvasmarha tenyésztés fontossága és előnyeinek s ez a tudat karöltve a gazdasági egyesület lankadatlan szorgalmu, buzdító fáradozásaival, kétségkívül hasznára válik közgazdaságunk állattenyésztési ágának.

TÁVIRATOK.

— **Hegedüs Párisban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Hegedüs Sándor* magyar kereskedelemügyi miniszter Párisban megtekintette a lókiállítását. A rendezőbizottság ünnepélyesen fogadta s a számára fenntartott diszpáholyhoz kalauzolta. *Hegedüs* meglátogatta az összes francia minisztereket.

— **Szell Kálmán Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Szell Kálmán* magyar miniszterelnök ma reggel Rátótról Bécsbe érkezett.

— **Osztrák kereskedők gyűlése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben ma megnyílt a városháza népcsarnokában az általános osztrák kereskedői értekezlet. Az elnök a kongresszust annak kijelentésével nyitotta meg, hogy a kongresszusnak nincsen semmiféle politikai célja, csupán arra törekszik, hogy a képviselőtestületekbe csak olyanokat küldjenek, akik a kereskedők érdekeit képviselik.

— **Csehek és németek harca.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnapi az Olmützből Holicsra kiránduló németek összevesztek a cseh kirándulókkal s kövekkel kölcsönösen megdobálták egymást. Többen megsérültek s a rendőrség több veszekedőt letartóztatott.

— **A khinai háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Csing* herceget Pekingbe várják. Látogatását a békétárgyalások előhírnökének tekintik. Az oroszok és japánok bejárják Peking környékét, de sehol sem találnak boxereket. Pekingből Tokióba érkezett távirat szerint megállapították, hogy a khinai császár *Hsuanhua* faluban tartózkodik. *Csing* herceget, tekintettel komoly helyzetére, japán csapatok őrzik. A császár *Csinget* Pekingbe rendelte.

— **Pusztító orkán.** (A „Pécsi

Figyelő“ eredeti távirata.) New-Yorkból jelentik, hogy egy hatalmas orkán elpusztította Luiziana és Texas partjait. A dalvestoni kikötőben számos hajótörés történt.

— **A Takács Zoltán bankógyára.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A rendőrség kiküldöttei a Takács Zoltán bankóhamisítási ügyében eszközölt nyomozás során a bankógyártó gépet, a mely egy Lipséből származó könyomdai sajtógép, Sárospatakon *Szabó Sándor* tanyáján egyéb bűnjelekkel együtt megtalálták. A nyomozást *Terzenszky* Gellért detektívtelügyelő végezte s az ő érdeme, hogy a prés előkerült.

— **Az elveszett gyermek.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ó-Budán a Lajos utcában egy népcsődület alkalmával egy napszámosnő két és fél éves gyermeke elveszett. A fiucska *Krauzsieder* Kálmánnak hívják s a körülmények, melyek között eltűnt, arra engedtek következtetni, hogy a gyermeket ellopták. A vizsgálat erre megindult. A Dunakeszen nyaralók egy az eltűnthöz hasonló fiucska egy kóbor cigánymuzsikusnál látták, a miről bizalmas uton értesítették a rendőrséget. A főkapitányság csakhamar megállapította, hogy a muzsikusnál levő gyermek azonos a kis *Krauzsieder* Kálmánnal, a kit a muzsikuscigány állítólag a dunakeszi erdőben talált elhagyatva. A vizsgálat most arra terjed ki, hogy megállapítsa, vajjon mikép tűnt el a gyermek s hogy gyermekrablásról van-e szó?

— **A rablógyilkosok halála.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Élénk emlékezetében van még mindenkinek a vérfagyasztó rablógyilkosság, mely ezelőtt négy évvel történt Mester-utca végén aferencvárosi pálya-udvar közelében. Errelele tartott *Velkovits* Gitán belgrádi dúsgazdag sertéskereskedő egy szintén Szerbiába való könyvkötőinással, ki egy budapesti könyvkötőműhelyben volt alkalmazásban. A sertéskereskedő tömérdek pénzzel, gyalogszerrel indult a pályaudvar felé, a mit megtudott egy jól szervezett, öt tagból álló szövetkezet, a melynek tagja között két fogházör is volt. A szerencsétlen *Velkovits* Gitánt a Mester-utca végén támadta meg a banda s őt is, a könyvkötőinast is lelőtte s tőle 2400 forintot rabolt el. Az áldozatokat eltemették s azután derültek ki a gyilkosság részletei. Így kerültek a fogságba *Horváth* István, *Ménosi* Sándor fogházörök, *Szabó* Sándor korcsmáros és még két társuk. A törvényszék a főbűnösöket halálra ítélte, de a felső bíróságok életfogytiglani fegyházra ítélte a vádlottakat. Érdekes, hogy a három főbűnös Illaván, a hol fogságukat szenvedték, majdnem egy időben elpusztult. *Horváth*, *Ménosi* és *Szabó* tudóvészben — mint az illavai fegyház igazgatósága jelenti — meghaltak. — Innen ered az a hír valószínűleg, hogy a napokban valamelyik lap azt közölte, hogy a gellérthegyi rablógyilkosság egyik tettese: *Fuchs* Mátyás halt el, a ki szintén Illaván üli le életét.

— **A Petőfi társaságból.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A nyári szünet után tegnapi délelőtt tartotta első felolvasó ülését a Petőfi társaság. *Bartók* Lajos elnök szívélyesen üdvözölte a társaság régi hű közönségét, majd pedig *Szana* Tamás titkár jelentette, hogy a nyáron a Vörösmarthy-ünnep előkészületeivel volt a társaság elfoglalva. Az első felolvasó *Szana* Tamás volt, a ki az újabb olasz művészet egyik kitünőségéről, *Giacomo Favrettoról* érkezett. *Favretto*, kinek nemzeti muzeumunkban is van képe: a *modern Zsuzsanna*, mely fiatal, szőke leánnyal legyeskedő öreg urat ábrázol, — a velencei élet legigazabb festője s egyike századunk legnagyobb koloristáinak. A tetszéssel fogadott felolvasás után *Makay* Emil mutatta be *Koroda* Pálnak *Barátságából* című versét. A költeményt megtapsolták. Rendkívül érdekes volt az utolsó felolvasás. *Bartók* Lajos ugyanis bemutatott néhány részletet *Kéry* Gyulának gyűjtéséből, a mely Petőfi életének megkapó s eddig teljesen ismeretlen mozzanataira vonatkozik. *Kéry* Gyula

ugyanis a nagy költő iránt érzett igaz lelkesedésből, utóbb már a Petőfi társaság megbízásából, bejárta mindazokat a helyeket, a hol Petőfi valaha megtfordult s mindenütt kutatva, nemcsak igen értékes reliquiákra bukkant, hanem sok helyen még élő tanuktól oly részleteket hallott s jegyzett fel a nagy költő életéből, a melyek lényegesen hozzájárulnak ahhoz, hogy Petőfit a maga teljes nagyságában, teljes egyéniségében láthassuk. A reliquiák között vannak levelek, versek kéziratjai, ruhák, miket Petőfi viselt, almáriom, az a nyoszolya, a hol Petőfi Sándor és öccse, István születtek stb.

— **Játék a fegyverrel.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A jászberényi uti téglagyárban Budapesten az egyik égető tetején több gyerek flaubert pisztolylyal játszott. A fegyver egyszerre csak elsült s az 5 milliméteres golyó *Bulinszky* Rezső 13 éves tanuló hasába furódott, a kit életveszélyesen sérülve a Rókus-kórházba vittek.

— **A kártyázás vége.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Halusek* József, 28 éves szobafestő, tegnap bevert fejjel, összevérezve beállított a főkapitányságra. Elmondta, hogy Budán a fő-utcában a Szilágyi-téle kávéházban kártyázott, e közben egyik partnere hirtelen fejéhez vágott egy sörös üveget, azután elmenekült. Alighogy a panaszát elmondta, hirtelen elhalványodott s eszméletét veszítve hanyatt vágódott. A mentők vitték azután a Rókus-kórházba.

— **Az érzékeny suszter.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Babek* Antal, 24 éves suszterlegény tegnap az Ujvársártér 20-ik szám alatt Budapesten levő lakásán összeveszett kedve-ével, *Göncy* Lujzával. A szerelmes cipészlegény ezt annyira a szívére vette, hogy forgópisztolylyal mellbe lötte magát. Az öngyilkost a dologházi kórházba szállították.

— **Emberölés a bucsun.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Véres eset történt tegnap Mária Remetén a hol a bucsut ünnepelték. Idement bódéjával *Babics* Mihály csetényi szül. 22 éves játékarus is. Délután eleje állt egy régi haragosa s így szólt:

— Emlékszel-e Miska, mint tettél tavaly velem? — A következő pillanatban elővette zsebkését s *Babics* nyakába szurt. A szerencsétlen embert bevitték a János-kórházba, de elvérzett. A gyilkos elmenekült, de hir szerint már elfogták s a pestvidéki ügyészség fogházába zárták.

Nyilt-tér.

Mindazoknak, kik az Úrban elhunyt szeretett házfőnk és igazgatónk,

Ft. Inczedy Dénes

iránt kegyeletűket koszoruk küldésével, részvétük tolmácsolásával, a temetésen való megjelenésükkel kifejezni s ez által fájdalomukat enyhíteni kegyesek voltak, ez uton is hálás köszönetet mondunk.

A pécsi cisterci Rendház és főgymn. tanári kar tagjai.

KIS HIRDETÉSEK.

Használt ajtók és ablakok

valamint mindennemű bontásból származó anyagok jutányosan eladók. — Cim a kiadóhivatalban.

Egy szoba és konyhából

álló lakás kiadó.

Percel-utca 35. számú házban.

Vasorsóra járó

szőlőprés és szőlőmorzsoló

megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban.

Figyelem!

Mintegy harmadfél évvel ezelőtt egy a városhoz közel eső présházban elkövetett betörés alkalmával többek közt egy 12 milliméteres egycsövű hátultöltő kis fegyvert, egy a mészáros boltokban használni szokott vörösréz-serpenyős kétkaru mérlegef és egy kisebb, sárga rézfoglalatu távcsövet elloptak a ki ezen tárgyak hollétét illetőleg utbaigazítást tud adni, **20 korona jutalomban** részesül.

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kert-utca 10. sz. (földszint)

4 szoba és mellékhelyiségekből álló

lakás

november 1-ére kiadó.

MEGHIVÓ

az 1900. évi szeptember 16-án vasárnap a „Petőfihez“ címzett vendéglő kerthelyiségeiben *Malom-utca 15 sz.* a. tartandó jótékonycélu

szüreti ünnepélyre.

Kezdeté délután 4 órakor.

Tisztelettel

Szabó Sándor,
vendéglős.

AZ ANKER

élet- és járadék-biztosító társaság.

Alapított 1858-ban.

A társaság vagyona 134 millió korona. Biztosítási állomány 500 millió korona. Eddigi kifizetések 110 millió korona.

Ezen intézet a legolcsóbb díjtételek és rendkívül előnyös föltételek mellett köt élet-, halál-járadék és gyermekbiztosításokat.

A nyereményrészesüléssel kötött biztosítások fölülmulhatnak, amennyiben **A. osztalék-terv szerint a összes befizetett díjak után évenként 3% kamat lett eddig kifizetve.**

A kötvények megtámadhatlanok és érvényesek öngyilkosság esetére is.

Bővebb értesítést és felvilágosítást ad az intézet képviselője:

Nyitrai Andor,

Pécsett, Kossuth-u. 5. sz.

2752.

Ki. 900.

Pécsi járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavármegye pécsi járásához tartozó **somogyi körjegyzőségben** 800 korona évi fizetéssel ellátott

segédjegyzői állás

rendszeresítettven, ezen állásnak választás után leendő betöltése céljából pályázni kívánókat felhívom hogy erre való képesítésüket, eddigi szolgálatukat és korukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat **f. évi szeptember hó 24-ig** hozzám benyujtsák, mert később beérkező ily folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Az 1886. évi XXII. t.-cz. 68. § a szerint foganatosítandó ezen választást, **1900. évi szeptember hó 25-én délelőtt 9 órakor Somogyon a körjegyzői irodában fogom megejteni.**

Pécsett, 1900. évi szeptember hó 4-én.

Vaniss Sándor,
főszolgabiró.

Árlejtési hirdetmény.

A pécsi kir. ügyészség felügyelete alatti központi és a hatósága területén levő **pécsi, pécsváradi, mohácsi, dárdai, siklósi, szent-lőrinci és sásdi** kir. járásbirósági fogházakban letartóztatott foglyok és rabok rendes élelmezésének, valamint a betegek számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmiszereknek a jövő **1901. évi január hó 1-től** terjedő egy évre, esetleg három évre leendő együttes biztosítása iránt a **pécsi kir. ügyészség hivatalos helyiségében f. évi szeptember hó 20-án d. e. 10 órakor** zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítetnek, hogy az 1 koronás bélyeggel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulirt kir. ügyészségnél nyujtandók be. Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő 1. a rendes étadagra nézve 56 dgr. kenyérral együtt; 2. a böjti (112 dgr. kenyér) étadagra nézve, végül 3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalékleengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bánatpénz összege 2400 koronában állapittatik meg, mely készpénzben, vagy szabály szerint biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtésben részt venni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő kiemelve, hogy még le nem bonyolított, más hasonló vállalatoknak letétben levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás az előirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt magukat a zárt ajánlatokhoz melléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőileg megállapított kikiáltási ár:

a rendes étadag és 56 dgr. kenyérré nézve 28 fillér,
a böjti (112 dgr. kenyér) adagra 20 „

a beteg-adagok kikiáltási áraitól, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesülés szereshető s az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítendő.

Kelt Pécsett, 1900. szeptember 5-én.

Déván Ottó,
kir. ügyész.